

ปีที่ 29 ฉบับ 10233 วันพุธที่ 28 กันยายน พ.ศ. 2559 หน้า 26

IDE CENTER สปริงบอร์ดนวัตกรรม

● วันเพ็ญ แก้วสกุล

การขับเคลื่อนเศรษฐกิจของประเทศที่หวังจะเห็น “S curve” เพื่อดันมูลค่าทางเศรษฐกิจให้ทะยานไปกว่าที่เป็นอยู่ใน โดยคาดหวังถึงการผลักดันนวัตกรรมเป็นตัวขับเคลื่อน หนึ่งในนั้นมี “เอสเอ็มอี” และ “สตาร์ทอัพ” เป็นหน้ากรบแถวหน้า

“หลายคนนิยามสตาร์ทอัพแตกต่างกันไป ซึ่งจริงๆ ผมมองว่าจะเรียกเอสเอ็มอี หรือ สตาร์ทอัพก็ไม่ผิด ในแง่การวิจัยแล้วก็คือ การเริ่มต้นธุรกิจ อยู่ที่ว่าจะเริ่มต้นอย่างไร เท่านั้น

การสร้างนวัตกรรมให้เกิดขึ้นต่างหากที่เป็นสิ่งที่อยากให้เห็น “ดร.ศักดิ์พล เจือศรีกุล” ผู้อำนวยการศูนย์การสร้างผู้ประกอบการที่ขับเคลื่อนโดยนวัตกรรม (IDE Center) กล่าว

IDE ย่อมาจาก Innovation-Driven Entrepreneurship หรือ การประกอบการที่ขับเคลื่อนโดยนวัตกรรม โดยมหาวิทยาลัยหอการค้าไทย มองการขับเคลื่อนธุรกิจของไทยว่าต้องมีพร้อมทั้ง 2 ส่วน นั่นคือ “นวัตกรรม” และ “เชิงพาณิชย์”

ที่ผ่านมา คิดกันแค่ว่าจะสร้างสิ่งใหม่ให้เกิดขึ้น โดยลืมมองไปว่าสิ่งที่คิดมานั้น จะมีคนซื้อหรือไม่

“แนวคิดของ IDE จึงมองให้ครบตั้งแต่ต้นทาง จากจุดเริ่มต้นถึงการลากเส้นไปสู่ S curve ซึ่งการจะเดินไปถึงจุดนั้นได้ต้องมีกระบวนการใดบ้าง”

IDE มีที่มาอย่างไร และทำงานด้านใดบ้าง?

“IDE เริ่มต้นมาจาก ดร. เสาวณีย์ ไทยรุ่งโรจน์ อธิการบดีมองว่าการพัฒนาเอสเอ็มอีในไทย แม้จะหลายภาคส่วนจะให้ความสำคัญและมีการพัฒนาอยู่เรื่อยๆ แต่ก็พบว่าไม่มีการเปลี่ยนแปลงใดๆ มากนัก เพราะไทยก็ยังคงติดอยู่ใน middle income trap อยู่เหมือนเดิม

อย่างไรก็ดี จากการได้มีโอกาสเดินทางไป MIT เมื่อสองปีที่แล้วก็เป็นจุดเริ่มต้นของการนำแนวคิด IDE มาใช้”

“

“นวัตกรรม”

ในความหมายของ MIT
คือ INVENTION x
Commercialization

”

โดยปกติแล้วการเริ่มต้นธุรกิจส่วนใหญ่มักจะเป็นเส้นตรง หมายความว่า ทำธุรกิจ ขายได้ ในระดับหนึ่ง แต่การที่จะมีรายได้เพิ่มขึ้นจากเดิมต้องมีการลงทุนเพิ่ม อาทิ เพิ่มจำนวนโต๊ะนั่งในร้านให้มากกว่าเดิม ขยายสาขา หรือ เพิ่มจำนวนคนซึ่ง เอสเอ็มอี ในไทยจะเน้นขยายตัวแบบเส้นตรงนี้

ในขณะที่แนวทางของ IDE บอกว่าให้คิดก่อนว่าลูกค้าต้องการอะไร มากกว่าเริ่มต้นที่โปรดักต์หรือสินค้า

“ก่อนที่จะตั้งชื่อเป็นศูนย์ เราได้นำ IDE เข้ามาใช้ในเรื่องการเรียนการสอนภายในมหาวิทยาลัยที่ต้องทำ 24 ขั้นตอน Disciplined Entrepreneurship โดยทางคณาจารย์ของมหาวิทยาลัยหอการค้าไทยได้เรียนรู้กับ Professor Bill Aulet ผู้เขียนหนังสือ Disciplined Entrepreneurship: 24 steps to a Successful Startup และเป็น Director ของ ศูนย์ The Martin Trust Center for MIT Entrepreneurship มาแล้ว”

โดย “สมการทางนวัตกรรม” ในความหมายของ MIT คือ Innovation = Invention x Commercialization

“นวัตกรรม ไม่ใช่คุณต้องคิดสิ่งใหม่เท่านั้น ที่สำคัญต้องขายได้ด้วย คนจะยอมซื้อสินค้าก็ต่อเมื่อมองเห็นว่าคุณค่าที่จะได้รับนั้นสูงกว่าเงินที่จ่ายไป เจ้าจะต้องทำอะไรบางอย่างกลับมา”

**สำหรับ Processของการได้มาซึ่ง
นวัตกรรมที่ขายได้นั้นมีอยู่ 24 steps**

ซึ่งแต่ละ Steps ไม่ใช่ผ่านแล้วผ่าน
เลย แต่อาจจะมีการย้อนไปย้อนมาเมื่อเจอ
ปัญหา และนั่นเองคือ โมเดลที่เอามาใช้ที่
ศูนย์ IDE

ต้องตอบให้ได้ว่าลูกค้าคุณคืออะไร
ทดสอบลูกค้าแล้วหรือยัง เมื่อทำขึ้นมาแล้ว
ลูกค้ายอมจ่ายมั้ย รวมถึงการจะได้มาซึ่ง
ลูกค้ามันทำอย่างไร จะเห็นว่าในกระบวนการ
ของ IDE จะพูดถึงแต่ลูกค้าๆ ไม่เคยพูดถึงเรื่อง
สินค้าเลย”

จากกระบวนการที่ค่อนข้างยาวนาน
หลายขั้นตอนกว่าจะได้มาซึ่งนวัตกรรม
ที่ลูกค้าพร้อมจะจ่าย ดร.ศักดิ์พล บอกนี้ก็
เป็นอีกด้านที่สำคัญที่มีผลให้ผู้ประกอบการ
ไม่กล้าที่จะลงทุนและเดินไปไม่ถึงไหน

“นวัตกรรมเป็น process ที่ช้า และ
เป็น process ที่คนอื่นมองไม่เห็น เพราะ
กว่าจะเห็นได้ก็ต่อเมื่อผลิตเป็นสินค้าหรือ
บริการออกมาแล้ว”

**ภารกิจของศูนย์ IDE ก็คือ การทำงาน
ในส่วนที่เป็น “3 S”**

ตัวแรก Stakeholder การรวมกลุ่ม
5 ภาค ประกอบด้วยผู้ประกอบการ
(Entrepreneurs), ภาครัฐ (Government),
ภาคเอกชน (Corporate), ภาคเงินทุน (Risk
Capital) และมหาวิทยาลัยหรือสถาบัน
การศึกษา (University) ที่จะช่วยกันสร้าง
ระบบนิเวศของผู้ประกอบการที่ขับเคลื่อน
โดยนวัตกรรม (IDE Ecosystem) ขึ้นมา

รวมถึงความตั้งใจที่จะเข้าไปเป็นส่วนหนึ่ง
ของการทำงานร่วมกับเครือข่ายภาครัฐ

ตัวที่สอง System ประกอบด้วย
Innovation capability กับ **Entrepreneur
capability**

“จากที่เราทำแบบสอบถามผู้ประกอบการ
ถึงมุมมองทั้งสองด้านว่าเป็นอย่างไร พบว่า
ขีดความสามารถด้านนวัตกรรมของ
ผู้ประกอบการไทยต่ำมาก เมื่อเทียบกับ
หลายๆ ประเทศ

คนไทยเก่งค้าขายเก่งธุรกิจ แต่สองขานี้
ต้องเดินไปด้วยกัน ทำงานประสานกัน
ทำอย่างไรให้สองส่วนนี้ต้องประสานกัน
และคุยกันรู้เรื่อง”

ในส่วนของ System เราทำได้คือ เอา
I กับ E มาเจอกัน ตอนนี้เรารู้แล้วว่า I ต่ำ
ดังนั้นควรที่จะเพิ่ม I ในวิธีใดบ้าง

ภาคการศึกษาได้เริ่มต้นไปแล้วกับการ
บูรณาการหลักสูตรระหว่าง social science
หรือ marketing เข้าไว้ด้วยกัน เพื่อให้
คนจากทั้งสองฝั่งได้มีโอกาสคุยกันมากขึ้น
เห็นได้ว่าทิศทางการพัฒนาหลักสูตร
ของ ม.หอการค้าไทยจะเป็นในแบบ Multi
disciplinary

“ทำอย่างไรให้สองคนนี้มาเจอกัน คลิ๊ก
กันแล้วสร้างทีมแล้วพัฒนานวัตกรรมใหม่ๆ
ขึ้นมา นี่คือ S ที่สองที่เราอยากสร้างขึ้น”

ตัวที่สาม Strategy การผลักดัน
กลยุทธ์เข้าไปในระบบ

“ในไทยได้เริ่มทำกันแล้วอย่าง Dtac
accelerate , Ais the startup รวมถึง
ธนาคารก็เริ่มทำศูนย์บ่มเพาะ ขึ้นอยู่

วัตถุประสงค์ของแต่ละที่ขณะที่ ทางมหาวิทยาลัยก็มองถึงการพัฒนาการศึกษา และผู้ประกอบการให้ประสบความสำเร็จ การเปิดกว้างในลักษณะนี้ทำให้เราเปิดกว้าง ไม่จำเป็นต้องทำtechอย่างเดียว”

IDE จะไม่ใช่ “บ่มเพาะ (Incubate)” แต่ใช้คำว่า “เร่งรัด (Accelerate)” ซึ่งแตกต่างกัน

“เรามี บูทแคมป์ ที่เป็น Acceleration program และ Business plan competition เป็นสองเวทีที่ร่วมกับ 2 พาร์ทเนอร์จาก ทั้ง MIT และ เบิร์คลีย์”

Business plan competition แบ่งออกเป็น 2 เวที

โปรแกรมที่ทำร่วมกับ MIT จะเปิดเวที MIT Enterprise Forum หรือ MITEF สำหรับ CLMV+Thai แข่งขันเป็นภาษาอังกฤษ โดยมหาวิทยาลัยหอการค้าไทย เป็น Hub ในการสร้าง IDE ขึ้นในภูมิภาคนี้

อีกเวทีเป็นโปรแกรมแข่งขันที่จัดร่วมกับทางเบิร์คลีย์ ซึ่งมุ่งเน้นในการสร้าง การประกอบการที่มี “Impact” ต่อสังคม หรือที่เรียกว่า Global Social Venture Competition (GSVC)

ขณะที่ Acceleration program ที่ จะเกิดขึ้นมีหลายกิจกรรมที่ดำเนินการ ภายใต้ส่วนนี้ได้แก่ “กระทะพลิก” การบ่มเพาะ จะเป็นภาษาไทยสำหรับคนที่ผ่าน Egg project มาก่อน

“คนที่เข้าโครงการ Egg project ซึ่ง ม.หอการค้าไทยทำมาต่อเนื่อง จะใช้เวลาเวลา 4 เดือนในการเร่งรัด โดยให้นักศึกษาเขียน แผนโมเดลธุรกิจใครที่โดดเด่น แล้วนำเสนอ ให้นักลงทุนจนผ่านในขั้นต้น เราจะให้เงิน เดือน เพื่อให้ทุกคนอยู่ได้

จากนั้นก็เข้าสู่แข่งกระทะพลิก ซึ่งใน กระบวนการนี้ผู้เข้าโครงการจะเข้าสู่ process 24 steps ที่ทาง MIT ได้สร้างขึ้น”

นอกจากนี้ การ “ผลิตโค้ช” ยังเป็น อีกหนึ่งแผนงานของศูนย์ IDE

“เราจะสร้างโค้ช ผ่านหลักสูตร MIT โดยเรียกว่า IDE Coach ซึ่งจะโฟกัสไปที่ การผลิต Coach Entrepreneurship เพื่อ ให้เกิดการต่อยอด และนำไปสู่การพัฒนา นวัตกรรมใหม่ๆ ผู้ที่เข้าอบรมการเป็น โค้ช จะมาจากอาจารย์และบุคคลภายนอก คัดสรรมา ทั้งหมด 20 คน”

“MIT REAP” ย่อมาจาก Regional Entrepreneurship Acceleration program เป็นอีกหนึ่งแนวทางที่ศูนย์ IDE ขับเคลื่อน

“ทำอย่างไรที่จะสร้างผู้ประกอบการ และสร้างสภาพแวดล้อมให้ผู้ประกอบการ เติบโตขึ้นมาได้”

MIT REAP ประกอบด้วย committee ที่ตั้งขึ้นมาจากส่วนของ S ตัวแรกนั่นคือ Stakeholders มี 5 ส่วนด้วยกัน

“ซึ่งการจะเข้าไปอยู่ใน committee นี้ได้ ทางไทยต้องส่งโปรไฟล์เข้าไปให้ MIT พิจารณาว่าสามารถเข้าเรียนในโปรแกรมนี้ ได้หรือไม่ ที่ในตอนนี้ออร์สเรียนนี้ได้ผ่าน ระยะทางมาปีครึ่งแล้ว อีกไม่นานก็จบ แล้วจะได้นำสิ่งที่เรียนรู้มาต่อยอดและ ขยายผลต่อไป”

จากหลายๆ ส่วนที่ศูนย์ IDE จะเน้น เป็นอย่างมากในปีนี้ คือ เราพยายามสร้าง สิ่งใหม่ๆ ให้เกิดขึ้นในไทย